

ΑΠΟΦΑΣΗ 24/2025

Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εφεξής «Αρχή») συνήλθε μετά από πρόσκληση του Προέδρου της σε συνεδρίαση την Τρίτη 10-12-2024 και ώρα 10.00, προκειμένου να εξετάσει την υπόθεση που αναφέρεται στο ιστορικό της παρούσας. Παρέστησαν ο Πρόεδρος της Αρχής, Κωνσταντίνος Μενουδάκος, τα τακτικά μέλη Σπυρίδων Βλαχόπουλος, Κωνσταντίνος Λαμπρινουδάκης, Χρήστος Καλλονιάτης και Γρηγόριος Τσόλιας, ως εισηγητής, καθώς και τα αναπληρωματικά μέλη Νικόλαος Λίβος και Νικόλαος Φαλδαμής, σε αντικατάσταση των Χαράλαμπου Ανθόπουλου και Αικατερίνης Ηλιάδου, οι οποίοι αν και εκλήθησαν νομίμως εγγράφως, δεν παρέστησαν λόγω κωλύματος. Παρούσες, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ήταν η Στεφανία Πλώτα, ειδική επιστήμονας - δικηγόρος, ως βοηθός εισηγητή και η Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου, υπάλληλος του τμήματος διοικητικών υποθέσεων, ως γραμματέας.

Η Αρχή έλαβε υπόψη της τα κατωτέρω:

Με την υπ' αριθ. πρωτ. Αρχής Γ/ΕΙΣ/5267/27-07-2020 καταγγελία, ο Α ως φυσικό πρόσωπο, καταγγέλλει την εταιρεία Google Ireland Ltd (εφεξής «Google» ή «εταιρεία») για μη ικανοποίηση του δικαιώματος διαγραφής. Ειδικότερα, στην καταγγελία αναφέρεται ότι η εταιρεία με την επωνυμία «Google Ireland Ltd» αποτελεί φορέα εκμεταλλεύσεως μηχανής αναζήτησεως πληροφοριών και στον κατάλογο αποτελεσμάτων που εμφανίζει η εν λόγω μηχανή περιλαμβάνονται σύνδεσμοι προς ταξινομούμενες από τον εν λόγω φορέα ιστοσελίδες τρίτων. Στις ιστοσελίδες αυτές αναρτώνται πληροφορίες, οι οποίες, όπως ισχυρίζεται ο καταγγέλλων, «προσβάλλουν καταφύτως τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που

μας αφορούν, καθώς και το δικαίωμα για σεβασμό του ιδιωτικού και επαγγελματικού βίου μας. Ειδικότερα, στον κατάλογο αποτελεσμάτων που εμφανίζει η μηχανή αναζήτησης του προαναφερομένου φορέα, με βάση τα ονοματεπώνυμα και την επαγγελματική μας ιδιότητα, προβάλλονται και τα εξής» και παραθέτει τους ακόλουθους είκοσι τέσσερις (24) συνδέσμους:

1. ...
2. ...
3. ...
4. ...
5. ...
6. ...
7. ...
8. ...
9. ...
10. ...
11. ...
12. ...
13. ...
14. ...
15. ...
16. ...
17. ...
18. ...
19. ...
20. ...
21. ...
22. ...
23. ...
24. ...

Για τους ανωτέρω συνδέσμους, ο καταγγέλλων υπέβαλε στις 20-01-2020 αίτηση διαγραφής στην ηλεκτρονική δ/νση «removals@google.com» της Google, με κριτήρια αναζήτησης («Name used to search») «Α», αναφέροντας ως λόγους διαγραφής, όπως προκύπτει από την καταγγελία ότι «1. τα ως άνω δεδομένα σχετίζονται με την ιδιότητά μου ως δικηγόρου, 2. τα ως άνω δεδομένα πλήττουν την φήμη μου προσωπικά και επαγγελματικά, παραβιάζουν το δικαίωμά μου για σεβασμό του ιδιωτικού βίου. Λόγω εφαρμογής του άρθρου 21.1. και 21.2 GDPR (17.1.c) και του άρθρου 17.1.α». Στην εν λόγω αίτηση η εταιρεία απάντησε ως ακολούθως, όπως αναφέρει ο καταγγέλλων: «*Η Google αποφάσισε να μην αποκόψει αυτό το περιεχόμενο, έχοντας εξισορροπήσει τα σχετικά δικαιώματα και το ενδιαφέρον που σχετίζονται με το περιεχόμενο αυτό, συμπεριλαμβανομένου του παράγοντα της συνάφειας με την επαγγελματική σας ζωή*». Σημειώνεται ότι στο αίτημα διαγραφής του καταγγέλλοντος προς την εταιρεία, υπήρχαν ακόμα δύο σύνδεσμοι για τους οποίους η εταιρεία ανέφερε ότι δεν προέκυψαν ως περιεχόμενο. Η Αρχή, στο πλαίσιο εξέτασης της υπόθεσης, κάλεσε τις εταιρείες Google LLC, ως τον φορέα εκμετάλλευσης της μηχανής αναζήτησης Google, και Google Hellas με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/5267-1/22.09.2020 έγγραφο, να παράσχουν τις απόψεις τους επί των καταγγελλομένων, αιτιολογώντας πλήρως την αρνητική τους απάντηση για τον κάθε σύνδεσμο ξεχωριστά. Η εταιρεία Google LLC σε απάντηση του ανωτέρω εγγράφου, ενημέρωσε την Αρχή με το υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/6812/07-10-2020 έγγραφο ότι όλα τα αναφερόμενα στην καταγγελία URLs αφορούν τη δραστηριότητα δικηγορικής εταιρείας, στην οποία συμμετέχει ο καταγγέλλων, και για τον λόγο αυτό, ο καταγγέλλων στερείται εννόμου συμφέροντος. Στην περίπτωση, ωστόσο, εάν ήθελε κριθεί ότι ο καταγγέλλων έχει έννομο συμφέρον για την υποβολή της καταγγελίας, η εταιρεία ισχυρίζεται ότι «*Η Google δεν δύναται να αξιολογήσει το εν λόγω αίτημα επί τη βάση της δυσφήμισης και εν γένει των αδικημάτων κατά της τιμής και υπόληψης [...]*» και ότι το τυχόν ψευδές, ανακριβές ή δυσφημιστικό των επίμαχων πληροφοριών που επικαλείται ο καταγγέλλων δε θεμελιώνει, σύμφωνα με την απόφαση Costeja την ύπαρξη του δικαιώματος διαγραφής αποτελεσμάτων αναζήτησης, επισημαίνοντας ότι η δυσφήμιση σχετίζεται με τη φήμη ενός προσώπου, ενώ το δικαίωμα στη λήθη σχετίζεται με την ιδιωτικότητά του. Επίσης, η εταιρεία αναφέρει ότι «*ακόμη και απόλυτα αληθείς και νόμιμες πληροφορίες δύναται να διαγραφούν*

κατόπιν νόμιμης ασκήσεως του δικαιώματος διαγραφής εκ μέρους του ενδιαφερόμενου προσώπου, εφόσον δεν υπάρχει υπέρτερο συμφέρον του κοινού για πρόσβαση στην επίμαχη πληροφορία και η μηχανή αναζήτησης -υπό την ιδιότητά της ως παρόχου υπηρεσιών αποθήκευσης σε κρυφή μνήμη (caching) υπό την έννοια του Άρθρου 13 της Οδηγίας 2000/31/ΕΚ για το ηλεκτρονικό εμπόριο (άρθρο 12 του π.δ. 131/2003)- δεν ευθύνεται για περιεχόμενο που δημοσιεύεται σε ιστοσελίδες τρίτων μερών, ενώ κατά μείζονα λόγο, η μηχανή αναζήτησης δεν έχει την αρμοδιότητα να εξετάσει εάν οι υπό κρίση πληροφορίες είναι αναληθείς ή δυσφημιστικές» και «από το περιεχόμενο της καταγγελίας, δεν προκύπτει ότι ο καταγγέλλων ζήτησε τη διαγραφή των επίμαχων από τους διαχειριστές των ιστοσελίδων που δημοσίευσαν τις πληροφορίες αυτές, καίτοι είναι οι μόνοι που ευθύνονται για την ακρίβεια και νομιμότητα αυτών των δημοσιευμάτων. Συνεπώς, χωρίς απόφαση αρμόδιας δικαστικής ή διοικητικής αρχής, η οποία να κρίνει επί των νομικών ζητημάτων που άπτονται της τυχόν προσβολής της τιμής και της υπόληψης του καταγγέλλοντος καθώς και του αδικήματος της δυσφημίσεως, η Google δεν είναι σε θέση να αξιολογήσει το αίτημα διαγραφής επί τη βάση της επικαλούμενης δυσφήμισης.» Με βάση δε, το περιεχόμενο των συνδέσμων, η εταιρεία καταλήγει ότι «i) Τα άρθρα που αναφέρονται σε περιγραφή της δραστηριότητας της δικηγορικής εταιρείας είναι ακριβή, δεδομένου ότι ο καταγγέλλων δεν επικαλείται ούτε αποδεικνύει ανακρίβεια αυτών, και επίκαιρα, δεδομένου ότι ασκείται η εν λόγω επαγγελματική δραστηριότητα μέχρι και σήμερα και, συνεπώς, θεμελιώνεται το δικαιολογημένο ενδιαφέρον του κοινού να έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που αναφέρονται στα άρθρα αυτά. Ως εκ τούτου, η διαγραφή των σχετικών συνδέσμων (URLs) είναι μη επιτρεπτή, βάσει των «Κατευθυντήριων Οδηγιών της Ομάδας Εργασίας του Άρθρου 29. ii) Περαιτέρω, τα άρθρα που αναφέρονται στην επιβολή προστίμου από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ), δυνάμει της απόφασης υπ' αριθμ. 41/2018, λόγω παράνομης χρήσης καμερών στους χώρους εργασίας, καθώς και στην υπόθεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας για την αναστολή της επιβολής προστίμου περιέχουν ακριβείς και επίκαιρες πληροφορίες σύμφωνα με το παραπάνω σκεπτικό. Ως εκ τούτου, δε συντρέχει νόμιμος λόγος διαγραφής τους από τον κατάλογο των αποτελεσμάτων αναζήτησης, με βάση το επικαλούμενο δικαίωμα στη λήθη.» Τέλος, η εταιρεία διαπίστωσε ότι ο υπ' αρ. 14 σύνδεσμος URL

οδηγεί τους χρήστες σε ιστοσελίδα, το περιεχόμενο της οποίας δεν είναι διαθέσιμο και προέβη στις απαραίτητες ενέργειες για τη διαγραφή από τον κατάλογο αποτελεσμάτων αναζήτησης που εμφανίζονται επί τη βάση του ονοματεπωνύμου του καταγγέλλοντος. Κατόπιν της εξέτασης των στοιχείων του φακέλου, η Αρχή κάλεσε τα μέρη σε ακρόαση ενώπιον του Τμήματος, τα οποία παρέστησαν, υπέβαλαν υπομνήματα προς υποστήριξη των εκατέρωθεν θέσεων τους και εν συνεχεία εκδόθηκε η υπ' αρ. 1/2023 απόφαση του Τμήματος, με την οποία τελικά παραπέμφθηκε η υπόθεση στο σύνολό της λόγω της ιδιαίτερης σπουδαιότητας και γενικότερης σημασίας που είχε σε εξέταση από την Ολομέλεια της Αρχής.

Εν συνεχεία, η Αρχή με τα υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΞ/909/20-03-2024 και Γ/ΕΞ/910/20-03-2024 έγγραφα κάλεσε τον καταγγέλλοντα και την καταγγελλόμενη εταιρεία Google LLC, όπως νομίμως εκπροσωπείται, να παραστούν μέσω τηλεδιάσκεψης στη συνεδρίαση της Αρχής στις 26-03-2024 προκειμένου να συζητηθεί η εν θέματι καταγγελία. Στη συνεδρίαση αυτή, παρέστησαν και ανέπτυξαν τις απόψεις τους ο πληρεξούσιος δικηγόρος του καταγγέλλοντος Γρηγόριος Λαζαράκος (ΑΜΔΣ ...) και εκ μέρους της εταιρείας Google LLC οι πληρεξούσιες δικηγόροι της Χαρίκλεια Δαούτη (ΑΜΔΣ ...) και Ευαγγελία Τσιριγώτη (ΑΜΔΣ ...). Οι παριστάμενοι ανέπτυξαν τις απόψεις τους και στη συνέχεια ο καταγγέλλων και η εταιρεία υπέβαλαν τα υπ' αρ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/3394/11-04-2024 και Γ/ΕΙΣ/3263/11-04-2024 υπομνήματα, αντιστοίχως, εντός της προθεσμίας που όρισε ο Πρόεδρος. Ο καταγγέλλων στο μετά την ακρόαση υπόμνημα ανέφερε ότι στο ερώτημα που ετέθη από την Αρχή κατά την ανωτέρω ακρόαση σχετικά με το κατά πόσο εφαρμόζεται ο ΓΚΠΔ, υποστήριξε ότι η απάντηση παρέχεται από την ως άνω παραπεμπτική απόφαση του Τμήματος της Αρχής στις σκέψεις 5 και 6. Στην μεν πρώτη το Τμήμα παραπέμπει στην άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για την απόφαση Mani του ΔΕΕ C-398/15, σύμφωνα με την οποία *«πληροφορίες σχετικά με μονοπρόσωπες εταιρείες (χωρίς να προσδιορίζει αν αυτές είναι προσωπικές ή κεφαλαιουχικές) είναι δυνατόν να συνιστούν προσωπικά δεδομένα όταν παρέχεται η δυνατότητα προσδιορισμού της ταυτότητας φυσικών προσώπων, [...] και που ερμηνευτικά επιτρέπει να καταλάβει ο παραχθείς κανόνας και τις δικηγορικές εταιρείες, αφ' ης στιγμής η επωνυμία τους «σχηματίζεται από τα ονοματεπώνυμα ή μόνο τα επώνυμα ενός ή περισσότερων εταίρων και προστίθεται*

ο γενικός τίτλος ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ». Όπως αναφέρεται δε περαιτέρω στο υπόμνημα, στη σκέψη 6 «το Τμήμα προχωρεί ένα βήμα παραπέρα προς την κατεύθυνση της εφαρμογής του ΓΚΠΔ, αναφέροντας ότι σύμφωνα με τη Γνώμη 4/2007 της Ομάδας Προστασίας Δεδομένων του άρθρου 29 «ορισμένοι κανόνες προστασίας δεδομένων μπορεί σε μερικές περιπτώσεις να εφαρμοσθούν εμμέσως σε πληροφορίες που αναφέρονται σε επιχειρήσεις ή σε νομικά πρόσωπα, όπως σε περίπτωση που το όνομα του νομικού προσώπου προέρχεται από το όνομα φυσικού προσώπου», όπως συμβαίνει εξ ορισμού με τις δικηγορικές εταιρείες». Επίσης, στο ανωτέρω ερώτημα που ετέθη από την Αρχή ο καταγγέλλων απάντησε περαιτέρω ότι αυτό προκύπτει από το άρθρο 4 σημ. 2 του ΓΚΠΔ, στο οποίο περιέχεται ο ορισμός της «επεξεργασίας», και από τη σκέψη 28 της απόφασης Google Spain που αναφέρεται στην έννοια της επεξεργασίας και ότι πέραν αυτού στη συγκεκριμένη υπόθεση πραγματοποιείται ακόμα μία πράξη επεξεργασίας που είναι η συσχέτιση των δεδομένων, όπως δέχθηκε το ΔΕΕ στην απόφαση Google Spain, με την οποία κρίθηκε ότι «η οργάνωση και η συγκέντρωση των δημοσιευόμενων στο διαδίκτυο πληροφοριών που πραγματοποιούν οι μηχανές αναζήτησης με σκοπό τη διευκόλυνση της πρόσβασης των χρηστών σε αυτές μπορεί, όταν η αναζήτηση πραγματοποιείται με βάση το ονοματεπώνυμο φυσικού προσώπου, να έχει ως αποτέλεσμα να μπορούν οι χρήστες να αποκτήσουν, μέσω του καταλόγου αποτελεσμάτων, μια συστηματική επισκόπηση των διαθέσιμων στο διαδίκτυο πληροφοριών που αφορούν το εν λόγω πρόσωπο και που παρέχουν στους χρήστες τη δυνατότητα να σχηματίσουν ένα, κατά το μάλλον ή ήττον, λεπτομερές προφίλ του υποκειμένου των δεδομένων» (σκέψη 37). Για τον λόγο αυτό, όπως υποστηρίζεται με το υπόμνημα, σύμφωνα με το ΔΕΕ (σκέψη 41), η δραστηριότητα μιας μηχανής αναζήτησης αποτελεί «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. β' της Οδηγίας 95/46 (και πλέον άρθρο 4 στοιχ. 1 και 2 ΓΚΠΔ) και οι παραδοχές αυτές επιβεβαιώθηκαν το 2019 με δύο νέες αποφάσεις του ΔΕΕ (C-136/17 και C-507/17 της 24-09-2019), τα οποία αποτυπώνονται και στις Κατευθυντήριες Γραμμές 5/2019 του ΕΣΠΔ, σκ. 46, στις οποίες αναφέρονται τα εξής: «Το ΔΕΕ αναγνώρισε στην απόφαση Costeja και επανέλαβε πρόσφατα στην απόφαση Google 2 ότι η επεξεργασία που πραγματοποιεί ένας πάροχος μηχανής αναζήτησης μπορεί να θίξει σημαντικά τα θεμελιώδη δικαιώματα στην ιδιωτική ζωή και τη νομοθεσία προστασίας δεδομένων όταν η

έρευνα πραγματοποιείται χρησιμοποιώντας το όνομα του υποκειμένου δεδομένων». Ο καταγγέλλων αναφέρει ότι «οι ανωτέρω παραδοχές βρίσκουν εφαρμογή στην καταγγελία, αφού οι επίμαχοι σύνδεσμοι, τη διαγραφή των οποίων έχω ζητήσει, εμφανίζονται με βάση το ονοματεπώνυμό μου και κατά συνέπεια τα δημοσιεύματα, στα οποία αυτοί παραπέμπουν αναφέρονται κατά κύριο λόγο σε εμένα προσωπικά και μόνο εμμέσως στην δραστηριότητα της δικηγορικής εταιρείας, αντιστοιχίζονται με τον Α, ως φυσικό πρόσωπο, και δίνουν τη δυνατότητα σχηματισμού ενός «κατά το μάλλον ή ήττον λεπτομερούς προφίλ», προς τεκμηρίωση δε του ισχυρισμού αυτού παρατίθενται αποσπάσματα από έξι (6) συνδέσμους, οι οποίοι αναφέρονται ονομαστικώς στον καταγγέλλοντα.

Σε σχέση με το ερώτημα που ετέθη από την Αρχή κατά την ανωτέρω ακρόαση σχετικά με το ότι στην καταγγελία γίνεται χρήση του α' προσώπου πληθυντικού αριθμού και εάν αυτό σημαίνει ότι το αίτημα έχει υποβληθεί για λογαριασμό της δικηγορικής εταιρείας, ο καταγγέλλων απάντησε ότι το αίτημα προς την Google υποβλήθηκε αποκλειστικά από τον ίδιο και για λογαριασμό του, γεγονός το οποίο προκύπτει ευθέως από το περιεχόμενο των απαντήσεων που έδωσε στα ερωτήματα στην ειδική φόρμα της Google. Έτσι, στο πεδίο «*your full legal name*» καταχώρησε «Α» και την ηλεκτρονική δ/νση «*...@gmail.com*» και στο ερώτημα «*who you are acting on behalf of...*» απάντησε «*self*» και στο πεδίο «*Reason for removal*» συμπλήρωσε: «1) Τα ως άνω δεδομένα σχετίζονται με την ιδιότητά μου ως δικηγόρου. 2) Τα ως άνω δεδομένα πλήττουν την φήμη μου προσωπικά και επαγγελματικά και παραβιάζουν το δικαίωμά μου για σεβασμό του ιδιωτικού βίου», υπογράφοντας την αίτηση ο ίδιος. Σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, στην καταγγελία ενώπιον της Αρχής, ο ίδιος επηρεασμένος από τη δύναμη της συνήθειας του ως δικηγόρου που γράφει πάντα στον πληθυντικό, χρησιμοποίησε το α' πρόσωπο πληθυντικού αλλά στη θέση των στοιχείων του καταγγέλλοντος στην ειδική φόρμα της Αρχής έχει θέσει τα δικά του προσωπικά στοιχεία. Ως προς την ουσία του αιτήματος διαγραφής ο καταγγέλλων επικαλείται τις Κατευθυντήριες Γραμμές 5/2019 ΕΣΠΔ (σκ. 16), ήτοι ότι το υποκείμενο μπορεί να υποβάλει αίτηση διαγραφής με βάση περισσότερους του ενός λόγους και ότι ο ίδιος ζήτησε τη διαγραφή λόγω εφαρμογής των άρθρων 21.1 και 21.2 (17.1.γ) και 17.1.α ΓΚΠΔ και επισημαίνει ότι ο ΓΚΠΔ μεταθέτει το βάρος

απόδειξης και παρέχει τεκμήριο υπέρ του υποκειμένου, υποχρεώνοντας τον Υπεύθυνο Επεξεργασίας να αποδείξει τους επιτακτικούς και νόμιμους λόγους που καθιστούν την επεξεργασία απαραίτητη, άλλως οφείλει να διαγράψει τα δεδομένα σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 1.γ' ΓΚΠΔ. Ο καταγγέλλων αναφέρει ότι η Google, παρότι έχει πλέον το βάρος απόδειξης, δεν κατάφερε να αποδείξει ότι υφίστανται επιτακτικοί και νόμιμοι λόγοι που επιβάλλουν τη μη διαγραφή των δεδομένων, αλλά ισχυρίζεται ότι ο καταγγέλλων είναι δημόσιο πρόσωπο ή πρόσωπο που διαδραματίζει ρόλο στη δημόσια ζωή ως δικηγόρος, ήτοι ασκών νομοθετικώς κατοχυρωμένο επάγγελμα, οπότε εφαρμόζονται οι Κατευθυντήριες Οδηγίες του άρθρου 29. Με βάση, όμως, την άποψη αυτή θα έπρεπε να δεχθούμε ότι όλοι οι γιατροί, δικηγόροι κ.ά. είναι εν δυνάμει δημόσια πρόσωπα, το οποίο απέχει πολύ από τη νομολογία των ελληνικών δικαστηρίων, τη νομολογία του ΕΔΔΑ και τη νομολογία της Αρχής (βλ. απόφαση ΑΠΔ 83/2016, με την οποία, σε περίπτωση ιατρού-μαιευτήρα, κρίθηκε ότι θα πρέπει να συντρέχουν κι άλλες παράμετροι για να δεχθεί η Αρχή την έννοια του δημοσίου προσώπου). Επίσης, σύμφωνα με τον καταγγέλλοντα, ο ισχυρισμός της εταιρείας ότι οι επίμαχες πληροφορίες αφορούν την επαγγελματική και όχι την ιδιωτική ζωή του καταγγέλλοντος δεν είναι βάσιμος καθώς οι σχετικοί σύνδεσμοι δεν παραπέμπουν σε δημοσιεύματα που αφορούν στη δραστηριότητά του σε υποθέσεις που έχει χειριστεί ως δικηγόρος, αλλά στη δραστηριότητα της δικηγορικής εταιρείας, της οποίας είναι εταίρος, ενώ ο ισχυρισμός της εταιρείας ότι ο καταγγέλλων δεν αμφισβητεί την ακρίβεια όσων αναφέρονται στα δημοσιεύματα είναι αβάσιμος, καθώς δεν απαιτείται αυτό για την άσκηση του δικαιώματος διαγραφής, για την οποία αρκεί η επίκληση της βλάβης που μπορεί να προκαλέσουν στο υποκείμενο ή ο ισχυρισμός ότι το υποκείμενο επιθυμεί να λησμονηθούν μετά την παρέλευση ορισμένου χρόνου, όπως συμβαίνει στην υπό κρίση περίπτωση. Αναφορικά με δώδεκα από τους είκοσι τέσσερις συνδέσμους, ο καταγγέλλων υποστηρίζει ότι η εταιρεία οφείλει να τους διαγράψει για τον επιπλέον λόγο ότι παραπέμπουν σε δημοσιεύματα που αναρτήθηκαν πριν από 9 έως 14 χρόνια με αποτέλεσμα τα δεδομένα να έχουν καταστεί πλέον παρωχημένα και ανεπίκαιρα (άρθρο 17 παρ. 1.α ΓΚΠΔ). Τέλος, αναφορικά με την εξαίρεση που προβλέπεται στο άρθρο 17 παρ. 3 στοιχ. α' ΓΚΠΔ, ο καταγγέλλων αναφέρει ότι, σύμφωνα με τις Κατευθυντήριες Γραμμές 5/2019 ΕΣΠΔ, θα πρέπει η μηχανή αναζήτησης Google να

αποδείξει ότι οι επίμαχοι σύνδεσμοι παραπέμπουν σε δημοσιεύματα, τα οποία έχουν προστιθέμενη αξία για το κοινό και ότι αυτή η αξία τα καθιστά «απολύτως απαραίτητα» για την προστασία της ελευθερίας πληροφόρησης των χρηστών του Διαδικτύου, στοιχείο το οποίο δεν ισχύει στην υπό κρίση περίπτωση, καθώς ο καταγγέλλων δεν διαδραματίζει ρόλο στον δημόσιο βίο της χώρας, ούτε η φύση των υποθέσεων είναι τέτοια που να δικαιολογεί αυξημένο ενδιαφέρον του κοινού, και παραθέτει πέντε (5) από τους είκοσι τέσσερις (24) συνδέσμους που περιέχουν δημοσιεύματα σχετικά με υπόθεση της Δικηγορικής Εταιρείας, η οποία εκκρεμεί στο Συμβούλιο της Επικρατείας. Ο καταγγέλλων αιτείται να αποσυνδεθεί το όνομα «Α» από τους επίμαχους συνδέσμους, δηλαδή οι επίμαχοι σύνδεσμοι να μην εμφανίζονται όταν ο χρήστης πληκτρολογεί το ονοματεπώνυμο «Α», αλλά όταν πληκτρολογεί άλλο όρο αναζήτησης, λ.χ. την επωνυμία της δικηγορικής εταιρείας, τη δραστηριότητα της οποίας άλλωστε αφορούν τα δημοσιεύματα, στα οποία παραπέμπουν οι σύνδεσμοι, όπως συνομολογεί και η ίδια η Google, καθώς στην περίπτωση αυτή, το κοινό θα εξακολουθήσει να έχει πρόσβαση στα δημοσιεύματα μέσω της Google όχι όμως με βάση το ονοματεπώνυμό του, αλλά με βάση άλλον όρο (π.χ. δικηγορική εταιρεία Α και συνεργάτες»).

Στο μετά την ακρόαση υπόμνημα που υπέβαλε η καταγγελλόμενη εταιρεία, ως προς το ζήτημα εάν ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται επί των επίμαχων πληροφοριών, αναφέρει ότι παρότι στην υπ' αρ. 14 αιτιολογική σκέψη του ΓΚΠΔ προβλέπεται ότι ο ΓΚΠΔ δεν καλύπτει την επεξεργασία δεδομένων που αφορούν νομικά πρόσωπα και ιδίως τις επιχειρήσεις συσταθείσες ως νομικά πρόσωπα, περιλαμβανομένων της επωνυμίας του τύπου και των στοιχείων επικοινωνίας του νομικού προσώπου, ενώ η ελληνική νομοθεσία δεν έχει επεκτείνει την θεσπιθείσα από τον ΓΚΠΔ προστασία των δεδομένων των φυσικών προσώπων επί των ιδίων δεδομένων νομικών προσώπων και, συνεπώς, δεδομένου ότι οι επίμαχες πληροφορίες αφορούν αποκλειστικά και μόνο σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα της δικηγορικής εταιρείας και ουχί του αιτούντος, απλό εταίρο αυτής, είναι πρόδηλο ότι ο ΓΚΠΔ δεν εφαρμόζεται στην κρινόμενη υπόθεση. Η εταιρεία υποστηρίζει ότι κατά μείζονα λόγο δεν εφαρμόζεται ο ΓΚΠΔ στην κρινόμενη υπόθεση, εφόσον οι μόνες πληροφορίες που αφορούν στον αιτούντα είναι αφενός ότι το όνομά του και ειδικότερα το επίθετο του (Α) που περιέχεται στην επωνυμία της Δικηγορικής Εταιρείας (Α και Συνεργάτες) και

αφετέρου ότι είναι εταίρος αυτής, επικαλείται δε την από 03-12-2020 απόφαση της Επιτρόπου Προστασίας Δεδομένων της Κύπρου (Astrobank Ltd), με την οποία έγινε δεκτό ότι οι αναφερόμενες εκεί πληροφορίες δεν αφορούν μόνο σε δεδομένα υπό την προσωπική ιδιότητα του μετόχου-εταίρου, π.χ. δ/νση οικίας αλλά υπό τη νομική του ιδιότητα ως εταίρου εταιρείας, τα οποία δεν προστατεύονται από τον ΓΚΠΔ, εφόσον καλύπτονται από τον μανδύα της νομικής οντότητας. Επιπλέον, κατά τους ισχυρισμούς της εταιρείας, η άποψη ότι οι επίμαχες μεμονωμένες αυτές πληροφορίες «αφορούν στη δομή της Δικηγορικής Εταιρείας, όπως και των λοιπών δικηγορικών εταιρειών αποτελούν δε δεδομένα, του κατά το άρθρο 7 του π.δ.81/2005, νομικού προσώπου, αυτής και συνεπώς δεν καλύπτονται ουδέ προστατεύονται από τον ΓΚΠΔ επιβεβαιώνεται και από τις διατάξεις του άρθρου 9 του π.δ. 81/2005 οι οποίες αφενός δέχονται την επωνυμία της Δικηγορικής Εταιρείας ως στοιχείο αυτής και αφετέρου επιβάλλουν την υποχρεωτική αναγραφή στα έγγραφα και στην είσοδο των γραφείων της όλων των εταίρων αυτής θεωρώντας προδήλως τα ονόματα των εταίρων ως αναπόσπαστο στοιχείο της δομής και νομικής προσωπικότητας της». Πέραν αυτών, η εταιρεία ισχυρίζεται, επικαλούμενη και την παρ. 8 της παραπεμπτικής απόφασης της Αρχής, ότι οι μεμονωμένες αυτές πληροφορίες δεν προστατεύονται από τον ΓΚΠΔ γιατί δεν είναι ικανές να έχουν και δεν έχουν ως αποτέλεσμα, αλλά και ούτε οι χρήστες δύνανται, να αποκτήσουν «μία συστηματική επισκόπηση των διαθέσιμων στο διαδίκτυο πληροφοριών που αφορούν στο εν λόγω πρόσωπο και που παρέχουν στους χρήστες τη δυνατότητα να σχηματίσουν ένα κατά το μάλλον ή ήττον λεπτομερές προφίλ του υποκειμένου των δεδομένων το οποίο αφορά την ιδιωτική ζωή του υποκειμένου δεδομένων», όπως απαιτεί η νομολογία του ΔΕΕ προκειμένου να στοιχειοθετηθεί το δικαίωμα του αιτούντος να ζητήσει να πάψει η σχετική με το πρόσωπό του πληροφορία να συνδέεται με το ονοματεπώνυμο του μέσω του καταλόγου αποτελεσμάτων. Περαιτέρω, η εταιρεία ισχυρίζεται ότι η Δικηγορική Εταιρεία δεν είναι μονοπρόσωπη αλλά και δεν θα μπορούσε να είναι αφού για τη σύστασή της απαιτούνται εκ του νόμου δύο ή περισσότεροι δικηγόροι και, ως εκ τούτου, η Δικηγορική Εταιρεία δεν ταυτίζεται με τον αιτούντα. Επομένως, σύμφωνα με την εταιρεία η αναφερόμενη στην παραπεμπτική απόφαση του Τμήματος της Αρχής «άποψη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής» η οποία στηρίζεται στην απόφαση του ΔΕΕ στο πλαίσιο της υπόθεσης C-

398/2015 (“Manni”), σύμφωνα με την οποία τα προσωπικά δεδομένα μονοπρόσωπης εταιρείας είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι υπάγονται στην έννοια των προσωπικών δεδομένων του μοναδικού εταίρου-μετόχου-διαχειριστή και εκπροσώπου αυτής, δεν εφαρμόζεται στην υπό εξέταση υπόθεση ώστε τα προσωπικά δεδομένα της Δικηγορικής Εταιρείας να θεωρηθούν και ως προσωπικά δεδομένα του αιτούντος. Επομένως, σύμφωνα με την εταιρεία, εφόσον οι επίμαχες πληροφορίες που αφορούν την δικηγορική εταιρεία δεν συνιστούν προσωπικά δεδομένα, δεν εφαρμόζεται ο ΓΚΠΔ. Ακόμη όμως και στην περίπτωση που ήθελε θεωρηθεί ότι ο ΓΚΠΔ είναι τελικά εφαρμοστέος, δεν πληρούνται, σύμφωνα με την εταιρεία, τα κριτήρια του άρθρου 17 παρ. 1 γ ΓΚΠΔ, σύμφωνα και με τις Κατευθυντήριες Γραμμές 5/2019 ΕΣΠΔ, ώστε να δικαιολογείται η διαγραφή των επίμαχων πληροφοριών, καθώς είναι ακριβείς και επίκαιρες και αφορούν στη Δικηγορική Εταιρεία, η οποία χαρακτηρίζεται ως «δημόσιο πρόσωπο» κατά την πάγια νομολογία της Αρχής. Η εταιρεία αναφέρει επιπλέον ότι, σύμφωνα και με την παραπεμπτική απόφαση του Τμήματος της Αρχής (σκ. 11, σελ. 11), οι σύνδεσμοι αφορούν δημοσιογραφικά άρθρα, για το περιεχόμενο των οποίων ο καταγγέλλων δεν επικαλείται ούτε αποδεικνύει ανακρίβεια αυτών αλλά, αντιθέτως, υποστηρίζει ότι έχουν καταστεί ανεπίκαιρα και αφορούν την επαγγελματική δραστηριότητα της δικηγορικής εταιρείας. Ειδικότερα δε η εταιρεία υποστηρίζει ότι **«τα επίμαχα δημοσιεύματα αναφέρονται, αφενός, σε υπόθεση που αφορά στη Δικηγορική Εταιρεία, η οποία εκκρεμεί ενώπιον του ΣτΕ μέχρι και σήμερα και αφορά στην υποβληθείσα υπ’ αυτής αίτηση ακύρωσης και αίτηση αναστολής κατά της Αρχής και του προστίμου που είχε επιβληθεί σ’ αυτήν με την υπ’ αριθ. 41/2018 απόφαση της και αφετέρου, στη δραστηριότητα της Δικηγορικής Εταιρείας, της οποίας ο αιτών είναι απλός εταίρος χωρίς να έχει την διοίκηση ουδέ τη διαχείριση αλλά και ούτε την εκπροσώπηση της και χωρίς ο αιτών να επικαλείται ότι οποιαδήποτε από τα άρθρα είναι ή κατέστησαν ανακριβή. Εντούτοις, το προαναφερθέν περιεχόμενο των επιμάχων δημοσιευμάτων δεν δύναται να στοιχειοθετηθεί τη διαγραφή (απόσυρση) τους κατ’ επίκληση του κατ’ άρθρο 17 παρ. 1 (γ) δικαιώματος στη λήθη αφού αφορούν στο επαγγελματικό βίο νομικού προσώπου (δηλ. της Δικηγορικής Εταιρείας), τοσούτο δε μάλλον που η πλειοψηφία των εν λόγω δημοσιευμάτων αφορά σε υπόθεση που δεν έχει οριστικά περατωθεί και εκκρεμεί ενώπιον των αρμοδίων δικαστηρίων**

(Σ.τ.Ε.) είναι δε ενεργή και εκτελεστέα μετά την απόρριψη της ασκηθείσης αιτήσεως αναστολής, και αφορά στην επαγγελματική δραστηριότητα της Δικηγορικής Εταιρίας.[...]»

Η Αρχή, μετά από εξέταση του συνόλου των στοιχείων του φακέλου και όσων προέκυψαν από την ενώπιον της ακροαματική διαδικασία, τα υπομνήματα και τις δηλώσεις των μερών, αφού άκουσε τον εισηγητή και τις διευκρινίσεις από τη βοηθό εισηγητή, η οποία παρέστη χωρίς δικαίωμα ψήφου, κατόπιν διεξοδικής συζητήσεως,

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

1. Επειδή, από τις διατάξεις των άρθρων 51 και 55 του Γενικού Κανονισμού Προστασίας Δεδομένων 2016/679 (ΓΚΠΔ) και του άρθρου 9 του νόμου 4624/2019 (ΦΕΚ Α΄ 137) προκύπτει ότι η Αρχή έχει αρμοδιότητα να εποπτεύει την εφαρμογή των διατάξεων του ΓΚΠΔ, του νόμου αυτού και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.
2. Επειδή η Google LLC, με έδρα στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής, με το υπ' αριθμ. πρωτ. Γ/ΕΙΣ/10060/14-12-2018 έγγραφό της ενημέρωσε την Αρχή ότι, καίτοι η Google Ireland θα αποτελεί τον υπεύθυνο επεξεργασίας για τα δεδομένα του χρήστη που συλλέγονται και τυγχάνουν επεξεργασίας, όταν οι χρήστες αλληλοεπιδρούν με τις υπηρεσίες της Google -συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων που έχουν συλλεγεί μέσω της μηχανής αναζήτησης Google, όπου οι χρήστες επιλέγουν να αποθηκεύουν δεδομένα δραστηριοτήτων ή αναζήτησης ιστορικότητας στους λογαριασμούς τους- η Google LLC θα συνεχίζει να είναι ο υπεύθυνος επεξεργασίας των δεδομένων του ταξινομημένου περιεχόμενου (ευρετηρίου) της μηχανής αναζήτησης Google και να διαχειρίζεται τη διαδικασία διαγραφής στο πλαίσιο του δικαιώματος στη λήθη. Επομένως, στην υπό εξέταση περίπτωση, ο σκοπός και τα μέσα επεξεργασίας για την ικανοποίηση του κατά το άρθρο 17 του ΓΚΠΔ δικαιώματος διαγραφής (στη λήθη) καθορίζονται πλήρως από την εταιρεία Google LLC, όπως η ίδια δηλώνει, η εγκατάσταση της οποίας βρίσκεται εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Συνεπώς, παρότι η συγκεκριμένη

δραστηριότητα αφορά υποκείμενα των δεδομένων ευρισκόμενα στο έδαφος της Ένωσης, εφόσον η εταιρεία Google LLC δεν διαθέτει κύρια εγκατάσταση στην Ένωση για την υπό εξέταση δραστηριότητα, δεν έχει εφαρμογή ο κατά τα άρθρα 56 και 60 του ΓΚΠΔ «μηχανισμός μιας στάσης» που εγκαθιδρύει ο ΓΚΠΔ και, ως εκ τούτου, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 55 παρ. 1, 2 παρ. 1 και 3 παρ. 2 ΓΚΠΔ και 13 παρ. 1 στοιχ. ζ' ν. 4624/2019, η Αρχή έχει αρμοδιότητα να επιληφθεί της καταγγελίας του Α, για παραβίαση του δικαιώματος διαγραφής.

3. Επειδή το άρθρο 1 του ΓΚΠΔ προβλέπει ότι *«ο παρών κανονισμός θεσπίζει κανόνες που αφορούν την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»*.
4. Επειδή, αναφορικά με το ζήτημα εάν ο ΓΚΠΔ εφαρμόζεται στο πλαίσιο άσκησης του δικαιώματος στη λήθη προσωπικών δεδομένων φυσικού προσώπου σε σχέση με αναρτημένα δεδομένα που αφορούν δικηγорική εταιρεία, ενόψει του ότι με τον τρόπο αυτό υπάρχει ταυτοποίηση μεταξύ αιτούντος τη διαγραφή φυσικού προσώπου και δεδομένων που αναφέρονται σε δικηγорική εταιρεία, στην οποία συμμετέχει το φυσικό πρόσωπο, πρέπει να ληφθούν υπόψη τα ακόλουθα:
 - i. σύμφωνα με την αιτιολογική σκέψη υπ' άρ. 14 του ΓΚΠΔ *«[...] ο παρών κανονισμός δεν καλύπτει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αφορούν νομικά πρόσωπα και ιδίως επιχειρήσεις συσταθείσες ως νομικά πρόσωπα, περιλαμβανομένων της επωνυμίας, του τύπου και των στοιχείων επικοινωνίας του νομικού προσώπου»*,
 - ii. σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή οι κανόνες προστασίας δεδομένων *«ισχύουν μόνο για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα φυσικών προσώπων, δεν διέπουν τα δεδομένα που αφορούν εταιρείες ή άλλες νομικές οντότητες. Ωστόσο, πληροφορίες που σχετίζονται με μονοπρόσωπες εταιρείες μπορεί να αποτελούν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα όταν καθιστούν δυνατή την ταυτοποίηση ενός φυσικού προσώπου [...]»¹*,

¹ https://commission.europa.eu/law/law-topic/data-protection/rules-business-and-organisations/application-regulation/do-data-protection-rules-apply-data-about-company_el

- iii. η Ομάδα Προστασίας Δεδομένων του αρ. 29 σχετικά με την έννοια του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», έχει εκφράσει τη θέση² ότι «ορισμένοι κανόνες προστασίας δεδομένων μπορεί σε μερικές περιπτώσεις να εφαρμοσθούν εμμέσως σε πληροφορίες που αναφέρονται σε επιχειρήσεις ή σε νομικά πρόσωπα, όπως σε περίπτωση που το όνομα του νομικού προσώπου προέρχεται από το όνομα φυσικού προσώπου»,
- iv. σύμφωνα με νομολογία του ΔΕΕ «πληροφορίες σχετικά με μονοπρόσωπες εταιρείες είναι δυνατόν να συνιστούν προσωπικά δεδομένα όταν παρέχεται η δυνατότητα προσδιορισμού της ταυτότητας φυσικών προσώπων³», «τα νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να επικαλούνται την κατά τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη προστασία έναντι μιας τέτοιας αναφοράς παρά μόνο στο μέτρο που η επωνυμία του νομικού προσώπου προσδιορίζει ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα⁴» (σκ. 53) και «[σ]υγκεκριμένα, η επωνυμία της εν λόγω εταιρίας προσδιορίζει απευθείας τα φυσικά πρόσωπα που συνδέονται με αυτήν» (σκ. 54).
5. Επειδή, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 1 του ΓΚΠΔ, «το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διαγράψει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, εάν ισχύει ένας από τους ακόλουθους λόγους: α) τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα δεν είναι πλέον απαραίτητα σε σχέση με τους σκοπούς για τους οποίους συλλέχθηκαν ή υποβλήθηκαν κατ' άλλο τρόπο σε επεξεργασία, [...], γ) το υποκείμενο των δεδομένων αντιτίθεται στην επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 1 και δεν υπάρχουν επιτακτικοί και νόμιμοι λόγοι για την επεξεργασία ή το υποκείμενο των δεδομένων αντιτίθεται στην επεξεργασία σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 2, [...]». Στην παρ. 3 του ίδιου άρθρου ορίζεται ότι «οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εφαρμόζονται στον βαθμό που η επεξεργασία είναι απαραίτητη: α) για

² Γνώμη 4/2007 σχετικά με την έννοια του όρου «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», WP136

³ Απόφαση ΔΕΕ Camera di Commercio, Industria, Artigianato e Agricoltura di Lecce κατά Salvatore Manni, C-398/15

⁴ Απόφαση ΔΕΕ για τις συνεκδικασθείσες υποθέσεις Volker und Markus Schecke GbR C-92/09 και Hartmut Eifert C-93/09

την άσκηση του δικαιώματος ελευθερίας της έκφρασης και του δικαιώματος στην ενημέρωση [...]».

6. Επειδή σύμφωνα με το ανωτέρω άρθρο 17 του ΓΚΠΔ, όπως αυτό έχει ερμηνευτεί κατά περιεχόμενο από τις Κατευθυντήριες Γραμμές 5/2019 του ΕΣΠΔ⁵, το υποκείμενο των δεδομένων έχει το δικαίωμα να ζητήσει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας τη διαγραφή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση και ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διαγράψει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, εάν ισχύει ένας από τους λόγους που αναφέρονται στο άρθρο 17 του ΓΚΠΔ. Το ΕΣΠΔ επισημαίνει⁶ ότι, σε περίπτωση που το αίτημα διαγραφής ασκείται για τον τρίτο λόγο, ήτοι το υποκείμενο αντιτάσσεται στην επεξεργασία, τότε ο ΓΚΠΔ παρέχει ισχυρότερες εγγυήσεις στα υποκείμενα δεδομένων από ό,τι η Οδηγία 95/46, διότι το δικαίωμα εναντίωσης του ΓΚΠΔ δεν περιορίζει τους λόγους βάσει των οποίων τα υποκείμενα των δεδομένων μπορούν να ζητήσουν τη διαγραφή κατά το άρθρο 17 παρ. 1 του ΓΚΠΔ. Το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να εναντιωθεί στην επεξεργασία «για λόγους που σχετίζονται με την ιδιαίτερη κατάστασή του», χωρίς να χρειάζεται πλέον να καταδείξει «επιτακτικούς και νόμιμους λόγους», όπως προέβλεπε η Οδηγία 95/46. Ο ΓΚΠΔ μεταθέτει το βάρος της απόδειξης και παρέχει ένα τεκμήριο υπέρ του υποκειμένου δεδομένων, υποχρεώνοντας αντί αυτού (του υποκειμένου) τον υπεύθυνο επεξεργασίας (εν προκειμένω την Google) να αποδείξει τους επιτακτικούς και νόμιμους λόγους που καθιστούν την επεξεργασία απολύτως απαραίτητη (άρθρο 21 παρ. 1 ΓΚΠΔ). Κατά συνέπεια, όταν ένας πάροχος μηχανής αναζήτησης λαμβάνει υπό το καθεστώς του ΓΚΠΔ αίτηση διαγραφής βάσει της ιδιαίτερης κατάστασης του υποκειμένου των δεδομένων, οφείλει πλέον να διαγράψει τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με το άρθρο 17 παρ. 1 στοιχ. γ' του ΓΚΠΔ, εκτός εάν είναι σε θέση να αποδείξει ότι υφίστανται «επιτακτικοί και νόμιμοι λόγοι» για τη συμπερίληψη του συγκεκριμένου αποτελέσματος αναζήτησης, που, όπως προκύπτει από τη διάταξη

⁵ Κατευθυντήριες Γραμμές 5/2019 Ευρωπαϊκού Συμβουλίου Προστασίας Δεδομένων σχετικά με «τα κριτήρια που διέπουν το δικαίωμα στη λήθη, σύμφωνα με τον ΓΚΠΔ, στις περιπτώσεις μηχανών αναζήτησης»

⁶ Βλ. Κατευθυντήριες Γραμμές 5/2019 παρ. 19

αυτή, σε συνδυασμό με το άρθρο 21 παράγραφος 1 αποτελούν *«επιτακτικούς και νόμιμους λόγους (...) οι οποίοι υπερισχύουν των συμφερόντων, των δικαιωμάτων και των ελευθεριών του υποκειμένου των δεδομένων»*.

7. Επειδή, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να πάψει η σχετική με το πρόσωπό του πληροφορία να συνδέεται με το ονοματεπώνυμό του μέσω του καταλόγου αποτελεσμάτων, ο οποίος προκύπτει κατόπιν αναζήτησης που έχει διενεργηθεί με βάση το ονοματεπώνυμο φυσικού προσώπου⁷ και επιπλέον η εν λόγω αναζήτηση μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα να μπορούν οι χρήστες να αποκτήσουν μέσω του καταλόγου αποτελεσμάτων, μια συστηματική επισκόπηση των διαθέσιμων στο διαδίκτυο πληροφοριών που αφορούν το εν λόγω πρόσωπο και που παρέχουν στους χρήστες τη δυνατότητα να σχηματίσουν ένα, κατά το μάλλον ή ήττον, λεπτομερές προφίλ του υποκειμένου των δεδομένων⁸, το οποίο αφορά την ιδιωτική ζωή του υποκειμένου των δεδομένων⁹.
8. Επειδή, εξάλλου, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εναπόκειται στο πρόσωπο, το οποίο ζητεί τη διαγραφή συνδέσμων, σε περίπτωση επικαλούμενης ανακρίβειας του ταξινομημένου περιεχομένου να αποδείξει την πρόδηλη ανακρίβεια των πληροφοριών που περιλαμβάνονται στο εν λόγω περιεχόμενο προσκομίζοντας τα αποδεικτικά στοιχεία, τα οποία μπορεί ευλόγως να αναμένεται ότι είναι σε θέση να αναζητήσει, υπό το πρίσμα των περιστάσεων της συγκεκριμένης περίπτωσης, προκειμένου να αποδείξει την πρόδηλη αυτή ανακρίβεια¹⁰.
9. Επειδή περαιτέρω, σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης *«[...] μολονότι τα προστατευόμενα από τα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη δικαιώματα του υποκειμένου των δεδομένων υπερέχουν, κατά κανόνα, του εννόμου συμφέροντος των δυνητικά ενδιαφερόμενων χρηστών του διαδικτύου για πρόσβαση στην επίμαχη πληροφορία, εντούτοις η εξισορρόπηση αυτή μπορεί να εξαρτάται από τις κρίσιμες περιστάσεις κάθε περιπτώσεως, ιδίως από τη φύση της*

⁷ C-136/17 σκ. 52.

⁸ C-460/20 σκ. 50, C-131/12 σκ. 36, 37 και C-136/17 σκ. 36.

⁹ C-460/20 σκ. 52, 62.

¹⁰ C-460/20 σκ. 68, 72.

επίμαχης πληροφορίας και από τον ευαίσθητο χαρακτήρα της για την ιδιωτική ζωή του υποκειμένου των δεδομένων καθώς και από το συμφέρον του κοινού να διαθέτει την πληροφορία αυτή, συμφέρον το οποίο μπορεί να διαφοροποιείται αναλόγως, μεταξύ άλλων, του ρόλου που διαδραματίζει το εν λόγω υποκείμενο στον δημόσιο βίο [αποφάσεις της 13ης Μαΐου 2014, *Google Spain και Google*, C-131/12, EU:C:2014:317, σκέψη 81, καθώς και της 24ης Σεπτεμβρίου 2019, *GC κ.λπ. (Διαγραφή συνδέσμων προς ευαίσθητα δεδομένα)*, C-136/17, EU:C:2019:773, σκέψη 66]. 63. Ειδικότερα, όταν το υποκείμενο των δεδομένων διαδραματίζει ρόλο στον δημόσιο βίο, πρέπει να επιδεικνύει μεγαλύτερο βαθμό ανοχής, δεδομένου ότι αναπόφευκτα και εν γνώσει του εκτίθεται στον έλεγχο του κοινού (πρβλ. απόφαση του ΕΔΔΑ της 6ης Οκτωβρίου 2022, *Khural και Zeynalov κατά Αζερμπαϊτζάν*, CE:ECHR:2022:1006JUD005506911, § 41 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία)»¹¹.

10. Επειδή σύμφωνα με τη νομολογία της Αρχής, οι λόγοι υποβολής αιτήματος διαγραφής συνδέσμου προς τον φορέα υπηρεσίας μηχανής αναζήτησης, όπως η Google, πρέπει να τεκμηριώνονται¹².
11. Επειδή, το αίτημα διαγραφής του υποκειμένου προς τη μηχανή αναζήτησης πρέπει να υποβάλλεται με κριτήριο αναζήτησης το ονοματεπώνυμο του υποκειμένου, καθώς κριτήρια αναζήτησης με μόνο το επώνυμο ή το όνομα του υποκειμένου δεν οδηγούν σε ταυτοποίησή του. Συνεπώς, στην υπό εξέταση υπόθεση, παρότι ο καταγγέλλων στο αίτημα διαγραφής προς την καταγγελλόμενη εταιρεία αναφέρει ως κριτήρια αναζήτησης («*Name used to search*») τα: «Α», η Αρχή κρίνει ότι ως κριτήριο αναζήτησης μπορεί να οριστεί μόνο το ονοματεπώνυμο του καταγγέλλοντος, ήτοι «Α» στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα, το οποίο ταυτοποιεί τον καταγγέλλοντα.
12. Επειδή, στην υπό εξέταση υπόθεση, ο καταγγέλλων στο αίτημα διαγραφής που έχει υποβάλει αναφέρεται σε είκοσι έξι (26) συνδέσμους που προκύπτουν ως αποτέλεσμα με κριτήρια αναζήτησης στη μηχανή αναζήτησης τα ως άνω υπό σκέψη 11 αναφερθέντα κριτήρια, στην απάντησή της δε η εταιρεία αναφέρει ότι οι δύο (2) εξ αυτών δεν προκύπτουν ως αποτέλεσμα. Επομένως, η καταγγελία

¹¹ C-460 σκ. 62, 63.

¹² Αποφάσεις ΑΠΔ 25/2019 σκ. 5, 11/2024 σκ. 9, 12/2024 σκ. 10,

εξετάζεται από την Αρχή για τους λοιπούς είκοσι τέσσερις (24) συνδέσμους και διαπιστώνεται κατόπιν σχετικής αναζήτησης που έλαβε χώρα στις 03-12-2024 στη μηχανή αναζήτησης Google ότι με κριτήριο το ονοματεπώνυμο του καταγγέλλοντος εμφανίζονται ως αποτελέσματα μόνο οι ακόλουθοι επτά (7) σύνδεσμοι (διατηρείται η αρίθμηση που έχουν λάβει στην καταγγελία):

- i. (2) ... που περιέχει το από 12-02-2008 άρθρο με τίτλο «...»
- ii. (3) ... που περιέχει το από 16-07-2018 άρθρο με τίτλο «...»
- iii. (11) ... που περιέχει το από 29-06-2018 άρθρο με τον τίτλο «...»
- iv. (15) ... που περιέχει το από 22-12-2015 άρθρο με τίτλο «...»
- v. (17) ... που περιέχει το από 21-09-2018 άρθρο με τίτλο «...»
- vi. (19) ... που περιέχει το από 17-07-2018 άρθρο, με τίτλο «...»
- vii. (24) ... που περιέχει το από 16-07-2018 άρθρο με τίτλο «...»

13. Από την ανάγνωση του περιεχομένου των επτά (7) ως άνω άρθρων που αντιστοιχούν στους εν λόγω συνδέσμους προκύπτει ότι αναφέρεται το ονοματεπώνυμο του καταγγέλλοντος ως φυσικού προσώπου και επομένως παραδεκτά έχει υποβληθεί η καταγγελία ως προς αυτούς. Αντιθέτως, η καταγγελία ως προς τους υπόλοιπους δεκαεπτά (17) συνδέσμους θα πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη δοθέντος ότι δεν προκύπτουν ως αποτέλεσμα αναζήτησης με κριτήριο το ονοματεπώνυμο του καταγγέλλοντος ως φυσικού προσώπου. Επειδή, στην υπό εξέταση υπόθεση, τα επίμαχα επτά (7) άρθρα αφορούν τη δικηγορική εταιρεία που έχει την επωνυμία «Α και Συνεργάτες», στην οποία εταίροι είναι ο καταγγέλλων Α και ο αδελφός του Β, διευθύνων εταίρος. Ο καταγγέλλων παραπονείται για τη σύνδεση του ονόματός του με τα άρθρα που αφορούν την εταιρεία, θεωρώντας ότι τα δημοσιεύματα που αφορούν την εταιρεία σχετίζονται με την ιδιότητά του ως δικηγόρου και παραβιάζουν το δικαίωμά του για σεβασμό του ιδιωτικού και επαγγελματικού του βίου.

14. Επειδή, η μηχανή αναζήτησης αποτελεί το κεντρικό σημείο εκκίνησης για την αναζήτηση πληροφοριών στο διαδίκτυο, ως το κατ' εξοχήν εργαλείο εντοπισμού αυτών, και διαδραματίζει καθοριστικό ρόλο στην καθολική διάδοση δεδομένων των υποκειμένων, καθόσον τα καθιστά προσβάσιμα σε οποιονδήποτε χρήστη του διαδικτύου πραγματοποιεί αναζήτηση με βάση το ονοματεπώνυμο του υποκειμένου των δεδομένων, που διαφορετικά δεν θα μπορούσε να εντοπίσει την

ιστοσελίδα, στην οποία αρχικώς έχουν δημοσιευθεί τα επίμαχα δεδομένα.¹³ Ως εκ τούτου, πρέπει αντίστοιχα τα δεδομένα του υποκειμένου να προστατευθούν επαρκώς από την ευρετηρίαση που πραγματοποιεί η εν λόγω μηχανή και την άμεση έκθεσή τους, ακόμα και στις περιπτώσεις που τα άρθρα τα οποία περιέχουν συγκεκριμένοι σύνδεσμοι αφορούν τη σχέση του φυσικού προσώπου με συγκεκριμένο νομικό πρόσωπο. Το φυσικό πρόσωπο, ως προς την προστασία της επεξεργασίας των προσωπικών του δεδομένων, διατηρεί την αυτοτέλειά του σε σχέση με το νομικό πρόσωπο με το οποίο συνδέεται, ακόμα και όταν το φυσικό πρόσωπο είναι δικηγόρος που συμμετέχει σε νομικό πρόσωπο και δη δικηγορική εταιρεία, καθώς οι δραστηριότητες της εταιρείας δεν ταυτίζονται σε κάθε περίπτωση με την υπόσταση του φυσικού προσώπου και δεν πρέπει εξ' αυτού του λόγου το υποκείμενο των δεδομένων να στερηθεί ως φυσικό πρόσωπο την συναφή προστασία ανεξαρτήτως του εάν συνδέεται στα επίμαχα άρθρα με το νομικό πρόσωπο.

15. Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η Αρχή εξετάζει την καταγγελία επί της ουσίας της ως προς τους επτά (7) συνδέσμους που αναφέρονται στην ως άνω σκέψη 12 και διαπιστώνει ότι οδηγούν σε δημοσιεύματα που αναφέρονται ονομαστικώς στον καταγγέλλοντα ως φυσικό πρόσωπο, υπό την ιδιότητά του ως εταίρου της δικηγορικής εταιρείας, με αναφορά στις δραστηριότητες του νομικού προσώπου.
16. Επειδή, σε περίπτωση αποσύνδεσης των συνδέσμων με κριτήριο αναζήτησης το ονοματεπώνυμο του καταγγέλλοντος, το κοινό που ενδιαφέρεται να ενημερωθεί για τις δραστηριότητες της δικηγορικής εταιρείας δεν θα στερηθεί της συναφούς πρόσβασης και ενημέρωσης σε σχέση με την δικηγορική εταιρεία καθώς τα δημοσιεύματα θα διατηρηθούν και θα είναι δυνατός ο εντοπισμός τους μέσω της μηχανής αναζήτησης με άλλες λέξεις κλειδιά πέραν του ονοματεπωνύμου του καταγγέλλοντος. Έτσι, τα επίμαχα δημοσιεύματα θα παραμείνουν υπό τον έλεγχο του εκάστοτε μέσου ενημέρωσης και το περιεχόμενό τους μπορεί να εξακολουθεί να είναι δημοσίως διαθέσιμο και προσβάσιμο απευθείας, ακόμα κι αν δεν είναι ορατό στα αποτελέσματα αναζήτησης βάσει των αναζητήσεων που περιλαμβάνουν καταρχήν το όνομα του υποκειμένου των δεδομένων¹⁴.

¹³ Απόφαση ΔΕΕ Google Spain C-131/12, σκ. 36

¹⁴ Βλ. Κατευθυντήριες γραμμές 5/2019 ΕΣΠΔ, παρ. 9-10

17. Επειδή συντρέχει περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 17 παρ. 1 περ. γ' ΓΚΠΔ δοθέντος ότι δεν υφίστανται «επιτακτικοί και νόμιμοι λόγοι» για την διατήρηση των επτά (7) αποτελεσμάτων που εμφανίζονται με κριτήριο αναζήτησης το ονοματεπώνυμο του καταγγέλλοντος ως φυσικού προσώπου.
18. Επειδή στην συγκεκριμένη περίπτωση η πρόσβαση στα επτά (7) αποτελέσματα που αφορούν την δικηγορική εταιρεία θα πρέπει να αποσυνδεθεί από το ονοματεπώνυμο του καταγγέλλοντος.

Βάσει των ανωτέρω, η Αρχή ομόφωνα αποφασίζει ότι πρέπει να ασκήσει τη διορθωτική εξουσία (αρ. 58 παρ. 2, στοιχ. γ' ΓΚΠΔ) και να δώσει στην καταγγελλόμενη, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, την αναφερόμενη στο διατακτικό εντολή.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

Η Αρχή:

Δίνει εντολή, κατ' εφαρμογή της διάταξης του άρθρου 58 παρ. 2 στοιχείο γ' του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679, στην εταιρεία Google LLC, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, να λάβει τα απαραίτητα μέτρα ώστε η αναζήτηση του ονοματεπωνύμου του καταγγέλλοντος μέσω της μηχανής της Google να μην οδηγεί στους επτά (7) συνδέσμους που αναφέρονται στη σκέψη δώδεκα (12) της παρούσας.

Ο Πρόεδρος

Η Γραμματέας

Κωνσταντίνος Μενουδάκος

Ειρήνη Παπαγεωργοπούλου